

مطالعات مدیریت راهبردی

شماره ۱۹ - پاییز ۱۳۹۳

صص ۳۹ - ۵۳

طراحی و اعتباریابی مدل بازدارندگی جابجایی مشتریان صنعت لوازم خانگی

میترا مهاجری^{*}، احمد روستا^{**}، محمدرضا حمیدیزاده^{***}، محمود

حسینی^{****}

چکیده

در دنیای رقابتی امروز کالاها و خدمات ارائه شده از سوی شرکت‌های رقیب روزبه روز شباهت بیشتری به یکدیگر پیدا می‌کند و به سختی می‌توان مشتری را با ارائه خدماتی بدیع در بلندمدت شغفت‌زده کرد؛ زیرا نوآورانه‌ترین خدمات، خیلی زود از سوی رقبا تقیید شده و به بازار عرضه می‌گردد. درنتیجه، سرمایه‌گذاری بر روی کسب رضایت مشتری، یک سرمایه‌گذاری اثربخش و سودمند برای شرکت‌ها خواهد بود. در همین راستا یکی از عناصر مهم در دستیابی به مزیت رقابتی، توجه به عوامل بازدارنده جابجایی می‌باشد. در این تحقیق تلاش می‌شود عوامل بازدارنده جابجایی مشتری در صنعت لوازم خانگی مورد شناخت و ارزیابی قرار گیرد و سپس بررسی شود آیا این عوامل بازدارنده می‌تواند منتهی به افزایش رضایت یا ارزش درک شده مشتریان گردد یا خیر. بنابراین، ۳۳۰ پرسشنامه بین مشتریان محصولات لوازم خانگی ال جی و شرکت مشتریان گلدنیران توزیع گردید و فرضیه‌های تحقیق براساس آنها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

کلیدواژه‌ها: عوامل بازدارنده جابجایی مشتری؛ ارزش مشتری؛ رضایت مشتری.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۱۱/۱۶، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۰۵/۱۵

* دانشجوی دکتری، دانشگاه شهید بهشتی (نویسنده مسئول).

Email: Mitra_m1361@yahoo.com

** استادیار، دانشگاه شهید بهشتی.

*** استاد، دانشگاه شهید بهشتی.

**** استادیار، دانشگاه شهید بهشتی.

۱. مقدمه

در دنیای امروز، مشتریان برای تصمیم‌گیری در فرایند خرید، با سوالات بسیاری روبرو هستند. تنوع کالاها و محصولات مختلف منجر گردیده است که مشتریان با حق انتخاب‌های فراوان مواجه باشند. در همین راستا برخی مطالعات به‌طور مشخص بروی اثرات عوامل بازدارنده جابجایی مشتری تمرکز کرده‌اند [۱۶، ۲۰].

به‌طور کلی عوامل بازدارنده جابجایی به عنوان عواملی که برای مشتریان جابجایی به فراهم‌کننده خدمت و یا محصولات دیگر را مشکل و متحمل هزینه نماید، تعریف شده است [۱۷]. این هزینه‌ها صرف مخارجی شده است که مشتریان در تأمین محصولات، خدمات و یا ایجاد روابط با کارکنان عرضه‌کننده سرمایه‌گذاری نموده‌اند. از جمله این هزینه‌ها می‌توان به هزینه‌های مرتبط به یادگیری نحوه استفاده از برندهای جدید، نیاز به تطبیق‌پذیری با شرایط جدید، هزینه‌های غلبه بر عدم اطمینان درباره کیفیت برندهای ناآشنا، هزینه‌های جابجایی روانی در ارتباط با وفاداری برنده و مسلماً به‌طور بسیار مشخص‌تر، هزینه‌های معاملاتی واقعی که گاهی اوقات برای تغییر خدمات و محصولات ایجاد می‌شود اشاره نمود. از سوی دیگر، تولیدکنندگان از راهبردهای تولید محور و قیمت محور به‌سوی راهبردهای برنندمحور روی آورده‌اند. از جمله مزایای برندهای شرکت‌ها می‌توان به مواردی چون افزایش وفاداری مشتری، افزایش سودآوری، جلوگیری از ورود رقبای جدید، کاهش آسیب‌پذیری در مقابل رقبا و کاهش هزینه‌های تبلیغات اشاره کرد [۳]. در تحقیقات انجام شده در زمینه وفاداری به برنده، ساختارهای متفاوتی ارائه شده است که شامل اعتماد، رضایت مشتری و ارزش درک شده می‌شوند [۴].

هدف اصلی این تحقیق طراحی و اعتباریابی عوامل بازدارنده جابجایی مشتری در بین مشتریان محصولات ال جی در ایران و خدمات شرکت گلدنران از طریق تحلیل رابطه هر متغیر در مدل تحلیلی است و شامل اهداف به‌شرح زیر است:

۱. شناخت متغیرهای عوامل بازدارنده جابجایی مشتری؛
۲. شناخت و ارزیابی شاخص‌های هزینه‌های جابجایی مشتری؛
۳. تأثیر عوامل بازدارنده جابجایی بر ارزش مشتری و رضایت.

۲. مبانی و چارچوب نظری تحقیق

براساس مطالعات، عوامل بازدارنده جابجایی مشتری در سه طبقه کلی که شامل هزینه‌های جابجایی^۱، روابط بین فردی و جذابیت گزینه‌ها^۲ تقسیم‌بندی شده‌اند [۱۱، ۱۷]. مشتریان با درنظر گرفتن نسبت هزینه-منفعت، جذابیت رقابتی (گزینه‌ها) را در زمان جابجایی احتمالی بررسی می‌کنند [۱۸، ۲۵]. تحقیقات نشان داده است که کیفیت جذابیت درک شده، به‌مقدار قابل توجهی بر میزان وفاداری مشتریان تأثیر دارد. بنابراین مشتریان باتوجه به درکی که از جذابیت گزینه‌ها، نسبت به شرایط رقابتی دارند، به خرید مجدد از یک برنده یا خدمت اقدام می‌نمایند. در بسیاری از موارد، مشتریان به یک برنده یا خدمت وفادارند. به این دلیل که جابجایی به برنده یا خدمت دیگر مشکل است. عوامل بازدارنده جابجایی به عنوان جنبه‌های عدم وجود گزینه‌های جذاب، سرمایه‌گذاری رابطه‌ای بالا و هزینه‌های مرتبط بالا برای جابجایی به گزینه جذاب دیگر برای مشتریان تعریف شده است [۲۳]. جونز و همکاران (۲۰۰۲) این عوامل بازدارنده جابجایی را به دو دسته کلی تقسیم نموده‌اند که عبارت‌اند از روابط بین فردی و جذابیت گزینه‌ها. برخی محققان نیز یک متغیر دیگر به این دو اضافه نموده‌اند. "بی‌حالی مشتری"^۳ که به عنوان نوعی از وفاداری مصنوعی^۴ نام برده می‌شود [۲۴، ۲۸]. مفهوم بی‌حالی مشتری بدین معنی است که مشتریان ممکن است به ادامه فعالیت خود با شرکت بپردازنند. حتی اگر آنها دلایل فراوانی برای نارضایتی داشته باشند [۲۸]. محققان از مفهوم بی‌حالی مشتریان مجموعاً با دو نوع متفاوت از معانی استفاده کرده‌اند. برخی از این مفهوم برای نشان دادن اینکه مشتریان به‌دلیل فقدان گزینه‌های جذاب دیگر، هزینه‌های جابجایی و یا دیگر عوامل بازدارنده دیگر جابجا نمی‌شوند [۱۰] و برخی دیگر نیز بیان نموده‌اند که مشتریان ناراضی به‌خاطر تبلی یا به‌دلیل اینکه مشتریانی غیرفعال هستند، جابجا نمی‌شوند [۲۹، ۱۲]. بر طبق تحقیق جونز و بتی (۲۰۰۲) جابجایی جنبه‌های روانی و رفتاری مختلفی باتوجه به عوامل زمان، تلاش و پول در زمان تعییر و بالاخص هزینه‌های یادگیری و ارزیابی شامل می‌شود. از سوی دیگر مشتریان روابط بین فردی با فراهم‌کننده خدمت و یا کالا برقرار می‌کنند. پیوندهای این‌چنینی بین مشتریان و شرکت، منجر به ایجاد روابط بین فردی می‌گردد [۱۷]. همین تعاملات می‌تواند منجر شود تا روابط شخصی محکمی بین مشتریان و شرکت ایجاد شود [۱۴] و آنها تبدیل به مشتریان متعهد گردند. همچنان که این تعاملات در طول زمان تکرار می‌شود، انگیزه را برای بهبود جنبه اجتماعی به ضرورت رابطه

1. Switching Costs

2. Attractivenessof Alternatives

3. Customer Inertia

4. Spurious Loyalty

می‌افزاید. با طولانی‌شدن این روابط اجتماعی، اعتماد مشتریان افزایش می‌یابد و درنتیجه مشتریان دیگر به دنبال جایگزینی برای دریافت خدمت و یا کالای خود نیستند، حتی اگر کیفیت دچار تغییر شود. بنابراین مشتریان با تعهدات اجتماعی بالاتر بیشتر بر تجربیات گذشته خود تکیه می‌کنند.

توسعه فرضیه‌ها و الگوی مفهومی. برای بررسی روابط موجود بین سازه‌های اصلی تحقیق، جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل یافته‌های تحقیق از فرضیات زیر استفاده می‌شود. این فرضیات بر پایه مدل مفهومی تحقیق تنظیم شده‌اند.

فرضیه ۱: هزینه‌های جابجایی تأثیر معناداری بر رضایت دارد.

فرضیه ۲: روابط بین فردی تأثیر معناداری بر رضایت دارد.

فرضیه ۳: جذابیت رقابتی تأثیر معناداری بر رضایت دارد.

فرضیه ۴: ادراکات برنده تأثیر معناداری بر رضایت دارد.

فرضیه ۵: هزینه‌های جابجایی تأثیر معناداری بر ارزش دارد.

فرضیه ۶: روابط بین فردی تأثیر معناداری بر ارزش دارد.

فرضیه ۷: جذابیت رقابتی تأثیر معناداری بر ارزش دارد.

فرضیه ۸: ادراکات برنده تأثیر معناداری بر ارزش دارد.

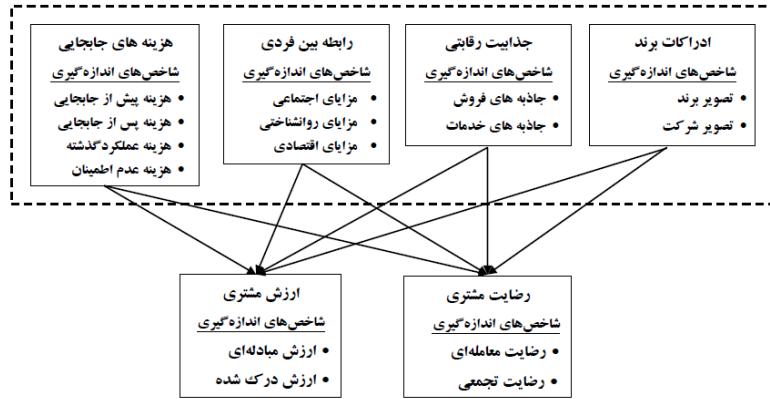
در این تحقیق عمده‌ترین منابع استخراج فرضیه‌های تحقیق به شرح جدول ۱ ذکر گردیده است:

جدول ۱. پیشینه فرضیه‌های تحقیق

فرضیه	رابطه متغیرها	محققین (سال)
۱ و ۲ و ۳	هزینه‌های جابجایی، روابط بین فردی و جذابیت رقابتی با همکاران (۲۰۰۲)، پاترسون و اسمیت (۲۰۰۳) / یانگ و پیترسون (۲۰۰۴) / یانگ و پیترسون (۲۰۰۶) / یانگ و پیترسون (۲۰۰۷) / یانگ و پیترسون (۲۰۰۸) / آیدین و ازار (۲۰۰۴)	بن آمور (۲۰۰۲)/ کیم و پارک (۲۰۰۴)/ یانگ و پیترسون (۲۰۰۴)/ جونز و همکاران (۲۰۰۲)، پاترسون و اسمیت (۲۰۰۳) / اکولوگیت و لانگ (۲۰۰۱) / یانگ و همکاران (۲۰۰۶) / یانگ و پیترسون (۲۰۰۴) / آیدین و ازار (۲۰۰۴)
۴	ادراکات برنده و رضایت	پینگ (۱۹۹۳) / یانگ و همکاران (۲۰۰۶) / بروودی و همکاران (۲۰۰۸) / کیم و همکاران (۲۰۰۸)
۵ و ۶	هزینه‌های جابجایی، روابط بین فردی و ارزش	بودت (۲۰۰۸) // الام و همکاران (۲۰۰۴) // ازلنبرگ و بیتر، (۲۰۰۴) / جین و جانگ (۲۰۰۳) / یانگ و پیترسون (۲۰۰۴) / رازه‌های دونگ و همکارانش (۲۰۱۰) / یانگ و ووو (۲۰۱۱)
۷	جذابیت رقابتی و ارزش	لیو و همکاران (۲۰۱۱) / وانزوئلا (۲۰۱۲) / شانکر و همکاران (۲۰۰۶)
۸	ادراکات برنده و ارزش	برودی و همکاران (۲۰۰۸) / یانگ و همکاران (۲۰۰۶) / کایامنوازی (۲۰۰۷)

برای انجام این تحقیق، محقق سعی دارد تا به طراحی و اعتباریابی عوامل بازدارنده جابجایی مشتری برای محصولات ال جی و خدمات شرکت گلدنیران در کشور ایران بپردازد. در حال حاضر مدل زیر به عنوان مدل مفهومی تحقیق شکل ۱ ارائه می‌گردد.

عوامل بازدارنده جابجایی مشتری

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

۳. روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نگاه هدف تحقیق، کاربردی است؛ تحقیق از این نظر کاربردی است که این نوع تحقیقات به سمت کاربرد عملی دانش و نتایج حاصله در جهت حل مشکل هدایت می‌شود [۱]. تحقیق از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها از نوع توصیفی و از شاخه تحلیلی و بهطور مشخصی معادلات ساختاری است. تحقیق توصیفی شامل جمع‌آوری داده‌ها برای آزمون فرضیه یا پاسخ به سؤالات مربوط به وضعیت فعلی موضوع مورد مطالعه می‌شود. داده‌های توصیفی عموماً از طریق پرسشنامه، مصاحبه یا مشاهده جمع‌آوری می‌شوند و قابل دست‌کاری نیستند و از این نظر، از نوع تحقیق‌های منفعل (مطالعه آنچه هست) می‌باشد [۲]. تحقیق حاضر از نظر نوع ماهیت داده‌ها از نوع تحقیق‌های کمی است، زیرا داده‌ها به‌شکل اعداد و ارقام و از طریق پرسشنامه تلخیص و تجزیه و تحلیل می‌شوند. از نظر رویکرد و ماهیت مسئله و هدف مطالعه از نوع تبیینی است؛ چون به‌دبیال تبیین شناخت و ارزیابی عوامل بازدارنده جابجایی مشتری است.

در این تحقیق برای جمعآوری داده‌های ثانویه از روش مطالعه کتابخانه‌ای شامل بررسی مجلات مدیریتی خارجی، سایت‌های اینترنتی علمی مدیریتی، پایگاه‌های پایان‌نامه، استناد و گزارش‌های شرکت ال جی و گلدنیران استفاده شده است. برای جمعآوری اطلاعات اولیه نیز از روش مصاحبه (نمونه ۱۵ تایی از مدیران ارشد شرکت‌های ال جی و گلدنیران) و پرسشنامه (۶۹ سوال) استفاده شده است. از مصاحبه برای تأیید و نیز استخراج متغیرهای تحقیق استفاده شده است.

در این تحقیق، اعتبار (روابط) پرسشنامه با استفاده از دو شیوه اعتبار محتوا و اعتبار عاملی بدست آمد. اعتبار محتوا این پرسشنامه توسط اساتید راهنمای و مشاور و نیز خبرگان صنعت لوازم خانگی مورد بررسی قرار گرفته است و اصلاحات لازم در پرسشنامه اعمال شد. همچنین برای تعیین پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد.

جدول ۲. خصایب آلفای کرونباخ متغیرهای تحقیق

متغیرها	آلفای کرونباخ
هزینه‌های جابجایی	۰/۸۰۵
روابط بین فردی	۰/۸۷۱
جدایت رفاقتی	۰/۷۵۴
ادراکات برنده	۰/۹۰۰
رضایت مشتری	۰/۸۲۳
ارزش مشتری	۰/۸۲۱

جامعه آماری این تحقیق مشتریان شرکت ال جی و خدمات شرکت گلدنیران می‌باشند. به دلیل اینکه محقق، اطلاعات دقیقی از تعداد جامعه آماری در دسترس محقق قرار ندارد، جامعه آماری به صورت نامحدود در نظر گرفته شده است و از فرمول جامعه نامحدود استفاده شده است. همچنین روش نمونه‌گیری نیز به صورت تصادفی ساده می‌باشد. بدین ترتیب که به صورت تصادفی ساده پرسشنامه‌ها میان مشتریان شرکت ال جی توزیع شده است. جامعه این تحقیق، از نظر تعداد افراد، جزء جامعه‌های نامحدود به حساب می‌آید. همان‌طور که پیش‌تر قابل مشاهده است، نسبت حجم نمونه به حجم جامعه کمتر از ۵ درصد است. همچنین صرف نظر از توزیع جامعه، براساس قضیه حد مرکزی، توزیع میانگین و مجموع نمونه، از توزیع نرمال برخوردار خواهد بود. از آنجا که داده‌های این تحقیق جنبه کمی و نیز کیفی دارد برای تعیین حجم جامعه با توجه به نامحدود بودن مشتریان محصولات لوازم خانگی، با در نظر گرفتن انحراف معیار ۰/۶۶۷ برای جامعه و خطای اندازه‌گیری

مشتریان برابر با $0/072$ از تحقیقات مشابه و نیز سطح اطمینان 95 درصد حجم نمونه 330 به دست آمد. در این تحقیق تعداد 380 پرسشنامه بین مشتریان شرکت ال جی توزیع گردید که از این میان تعداد حدود 334 پرسشنامه برگشت داده شد.

۴. تحلیل یافته‌ها

از کل 334 نفری که به این پرسشنامه پاسخ داده تعداد 137 نفر (41%) مرد و تعداد 197 نفر (59%) زن بوده‌اند. از این بین، تعداد 18 نفر دارای درآمدی کمتر از 1 میلیون (5% حدود)، تعداد 111 نفر دارای درآمدی بین 1 تا 2 میلیون (33% حدود)، تعداد 154 نفر دارای درآمدی بین 2 تا 3 میلیون (46% حدود) و تعداد 51 نفر دارای درآمدی بیشتر از 3 میلیون (15% حدود) هستند. از نظر میزان تحصیلات، تعداد 5 نفر زیر دبیلم ($1,5\%$ حدود)، تعداد 30 نفر دارای مدرک تحصیلی دبیلم (9% حدود)، تعداد 89 نفر دارای مدرک تحصیلی فوق دبیلم (27% حدود)، تعداد 172 نفر دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر (11% حدود) هستند. از کل افراد نمونه تعداد 104 نفر بین 20 تا 30 سال (31% حدود)، تعداد 36 نفر بین 31 تا 40 سال (35% حدود)، تعداد 68 نفر بین 41 تا 50 سال (20% حدود)، تعداد 51 نفر بین 51 تا 60 سال (11% حدود) و تعداد 8 نفر بیشتر از 61 سال (2% حدود) سن دارند. درمجموع تعداد 258 نفر (77% متأهل و تعداد 76 نفر (23% زن بوده‌اند. در آخر تعداد 34 نفر فقط 1 بار (31% حدود)، تعداد 156 نفر 2 بار (47% حدود)، تعداد 105 نفر 3 بار (10% حدود) و تعداد 39 نفر نیز بیشتر از 3 بار (12% حدود) از محصولات ال جی خریداری کرده‌اند.

آزمون روابط بین متغیرهای مکنون و قابل مشاهده با استفاده از نرم‌افزار LISREL8.53 صورت گرفته است که این نتایج در جدول 3 نشان داده شده است.

جدول ۳. نتایج تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای تحقیق

متغیرهای تحقیق	شاخص‌ها	ضرایب معناداری (t-value)	بارهای عاملی
هزینه‌های جابجایی	هزینه پیش جابجایی	۰/۷۴	۶/۶۸
هزینه‌های جابجایی	هزینه پس جابجایی	۰/۴۸	۶/۳۹
جابجایی	هزینه عملکرد گذشته	۰/۸۵	۷/۸۸
	هزینه عدم اطمینان	۰/۶۴	۸/۱۲
	مزایای اجتماعی	۰/۶۲	۷/۰۷
روابط بین فردی	مزایای روانشناسی	۰/۷۴	۶/۸۷
	مزایای اقتصادی	۰/۵۰	۶/۶۱
جداییت رقابتی	جادویه‌های فروش	۰/۴۶	۴/۲۱
	جادویه‌های خدمات	۰/۶۱	۵/۲۵
ادراکات برنده	تصویر برنده	۰/۷۵	۶/۶۸
	تصویر شرکت	۰/۷۹	۷/۷۷
رضایت مشتری	رضایت معامله‌ای	۰/۹۰	۸/۲۰
	رضایت تجمیعی	۰/۵۸	۷/۹۷
ارزش مشتری	ارزش مبادله‌ای	۰/۷۸	۶/۸۴
	ارزش درک شده	۰/۷۰	۵/۲۴

چنانچه عدد معناداری آزمون ($\text{ضرایب } T$) در آزمون رگرسیون بیشتر از ۱,۹۶ شده است فرض صفر د و فرض یک تأیید می‌شود و بر عکس.

در جدول ۴ نتایج آزمون فرضیات تحقیق ارائه شده است و همان‌طور که مشاهده می‌شود از میان فرضیات تحقیق، تمامی فرضیه‌ها مورد تأیید قرار گرفته‌اند و تنها دو فرضیه که شامل هزینه‌های جابجایی تأثیر معناداری بر رضایت دارد و ادراکات برنده تأثیر معناداری بر رضایت دارد رد گردیده است.

جدول ۴. نتایج آزمون فرضیات تحقیق

فرضیات	معناداری استاندارد	میزان تأثیر (تخمین استاندارد)	تائید یا رد
هزینه‌های جابجایی تأثیر معناداری بر رضایت دارد.	۰/۰۷	۱/۱۹	رد
روابط بین فردی تأثیر معناداری بر رضایت دارد.	۰/۶۶	۱۵/۴۲	تائید
جداییت رقابتی تأثیر معناداری بر رضایت دارد.	۰/۱۴	۳/۲۱	تائید
ادراکات برنده تأثیر معناداری بر رضایت دارد.	۰/۰۳	۰/۷۳	رد
هزینه‌های جابجایی تأثیر معناداری بر ارزش دارد.	۰/۲۰	۳/۴۵	تائید
روابط بین فردی تأثیر معناداری بر ارزش دارد.	۰/۲۴	۴/۱۴	تائید
جداییت رقابتی تأثیر معناداری بر ارزش دارد.	۰/۱۹	۳/۰۹	تائید
ادراکات برنده تأثیر معناداری بر ارزش دارد.	۰/۴۱	۹/۸۵	تائید

به منظور بررسی وضعیت متغیرهای تحقیق از آزمون، فرض آماری میانگین یک جامعه یا به- عبارتی از آزمون T یک نمونه‌ای استفاده گردیده است که درواقع تفاوت بین میانگین نمونه مورد بررسی را با یک مقدار مفروض مورد آزمون قرار می‌دهد. بایستی ذکر شود از آنجا که حدس خاصی در ارتباط با وضعیت متغیرهای تحقیق نمی‌توان زد از سوال و متعاقباً آزمون میانگین دو طرفه استفاده شده است. برای مثال می‌توان بیان نمود وضعیت رضایت مشتری چگونه است:

فرضیه صفر در کلیه متغیرهای تحقیق با توجه به طیف ۵ تایی لیکرت به این صورت است:

آزمون فرض:

$$H0: \mu = 3 \quad (\text{فرضیه صفر})$$

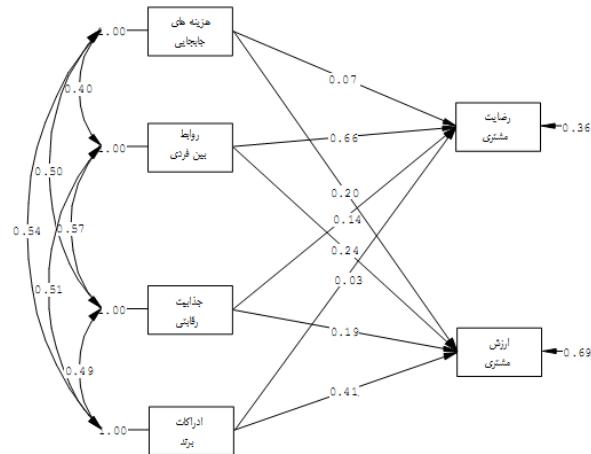
$$H1: \mu \neq 3 \quad (\text{فرضیه مقابله})$$

در جدول ۵ نیز اندازه‌های آماری شاخص سنجش متغیرهای تحقیق بیان گردیده است.

جدول ۵. اندازه‌های آماری شاخص سنجش متغیرهای تحقیق

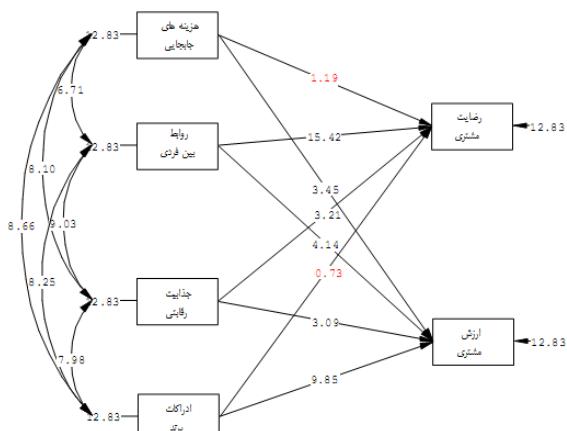
متغیرهای تحقیق	آماره T	ضریب معناداری (SIG)	میانگین
هزینه‌های جابجایی	۰/۷۸۲	۰/۴۳۵	۲/۹۷۳۶
روابط بین فردی	۰/۸۹۴	۰/۳۷۲	۳/۰۳۳۲
جداییت رقابتی	-۴/۴۷۶	۰/۰۰۰	۲/۸۴۴۱
ادراکات برنده	-۵/۹۷۸	۰/۰۰۰	۲/۷۶۵۹
رضایت معامله‌ای	۰/۵۸۹	۰/۵۵۶	۲/۰۲۵۰
رضایت تجمیعی	۴/۸۵۲	۰/۰۰۰	۳/۲۲۱۰
ارزش مبادله‌ای	-۳/۰۲۶	۰/۰۰۳	۲/۸۵۳۳
ارزش درک شده	-۲/۹۶۲	۰/۰۰۳	۲/۸۷۶۶۵

شکل ۴ و ۵ میزان تأثیر متغیرهای مکنون بروزنزا (ابعاد عوامل بازدارنده جابجایی مشتری) را بر متغیرهای رضایت و ارزش مشتری نشان می‌دهد.

Chi-Square=218.28, df=107, P-value=0.13125, RMSEA=0.062

شکل ۴. مدل تحقیق در حالت ضرایب تخمین استاندارد

Chi-Square=218.28, df=107, P-value=0.13125, RMSEA=0.062

شکل ۵. مدل تحقیق در حالت ضرایب معناداری

در آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از مدل معادلات ساختاری، اولاً خروجی نرمافزار نشان دهنده مناسب بودن مدل ساختاری برازش یافته برای آزمون فرضیات هستند. نسبت χ^2 به df کمتر از ۳ می‌باشد. میزان RMSEA = ۰/۰۶۲ نیز نشان دهنده مناسب بودن برازش مدل ساختاری است. به عبارت دیگر، داده‌های مشاهده شده تا میزان زیادی منطبق بر مدل مفهومی تحقیق است. مقدار AGFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۰، ۰/۹۲ و ۰/۹۵ می‌باشد که نشان دهنده برازش نسبتاً مناسب مدل می‌باشد. جدول ۶ خلاصه نتایج شاخص‌های برازش مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۶ شاخص‌های برازش مدل تحقیق

شاخص	مقدار استاندارد	مقدار بدست آمده
χ^2 / df	کمتر از ۳	۲/۰۴
RMSEA	کمتر از ۰/۱	۰/۰۶۲
AGFI	بیشتر از ۰/۸	۰/۹۰
GFI	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۲
NFI	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۵

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهاد

بر مبنای مدل تحقیق عوامل بازدارنده جابجایی مشتری برای مشتریان محصولات ال جی و خدمات شرکت گلدنیران بررسی شد و در این راستا به طراحی و اعتباریابی مدل نیز پرداخته شد. در تحقیق جین و جانگ لوو (۲۰۰۳)، اثرات مستقیم عوامل بازدارنده جابجایی که شامل گزینه‌هایی جذابیت، روابط بین فردی و هزینه‌های جابجایی است بر روی مقاصد رفتاری مشتریان در صنعت حمل و نقل مورد بررسی قرار گرفت. از میان عوامل بازدارنده جابجایی مشتری در مدل تحقیقی آنها، هزینه‌های جابجایی درک شده و روابط بین فردی رابطه مستقیمی با مقاصد رفتاری خرید داشته، در حالی که جذابیت رقابتی دارای رابطه منفی است. در این تحقیق باتوجه به نقش مهم خدمات پس از فروش برای محصولات، می‌توان به این نکته اشاره داشت که از جمله این عوامل اصلی در این صنعت ارائه خدمات مناسب و برقراری روابط بین فردی مناسب بین شرکت گلدنیران و مشتریان است. ایجاد مزایای اقتصادی برای مشتریانی که دارای رابطه طولانی‌تری با این شرکت هستند، درنظر گرفتن مزایای اجتماعی از جمله ایجاد فهرست مشتریان VVIP و ایجاد باشگاه مشتریان، درنظر گرفتن جذابیت‌های رقابتی به نسبت سایر برندها در بازار از جمله ارائه تخفیف‌های مناسب براساس

نیازها و خواسته‌های مشتریان، ایجاد تصویر مثبت از شرکت مشتریان گلدنیران و ارائه محصولات با تکنولوژی روز نیز از جمله مواردی است که برای مشتریان رضایت را بدنبال داشته است.

نتایج فرضیه "هزینه‌های جابجایی تأثیر معناداری بر ارزش دارد"، از سویی با مدلی که توسط کیم و پارک (۲۰۰۴) ارائه شده است هم‌خوانی دارد. در این مدل با تمرکز بر اثر مهم و تطبیقی عوامل بازدارنده جابجایی بر حفظ مشتری لحاظ گردیده است. این مدل بر تحلیل اثرات دوطرفه اجزای عوامل بازدارنده جابجایی از قبیل هزینه جابجایی، روابط میان فردی، بهبود خدمت و جذابیت رقابتی در میان ارزش مشتری و حفظ آنها تمرکز دارد. نتایج تحقیق برودی و همکاران (۲۰۰۸) با نتایج تحقیق ما همسو نبوده و بیان می‌دارد که اثر مستقیمی از تمامی جنبه‌های برنده بر روی ادراکات مشتری از ارزش وجود دارد. از سوی دیگر این فرضیه با مدل کیم و پارک (۲۰۰۴) که بر تحلیل اثرات دوطرفه اجزای عوامل بازدارنده جابجایی از قبیل هزینه جابجایی، روابط میان فردی، بهبود خدمت و گزینه‌های جذابیت تمرکز دارد، هم‌خوانی دارد. نتیجه فرضیه "جذابیت رقابتی تأثیر معناداری بر ارزش دارد"؛ با مدل کیم و پارک (۲۰۰۴) که برای تحلیل روابط میان رضایت مشتری، حفظ آنها و عوامل بازدارنده جابجایی، صنعت شبکه موبایل داخلی کشور کره جنوبی انجام داده‌اند، منطبق است. مدل آنها با تمرکز بر اثر مهم و تطبیقی عوامل بازدارنده جابجایی بر حفظ مشتری لحاظ گردیده است و بر تحلیل اثرات دوطرفه اجزای عوامل بازدارنده جابجایی از قبیل هزینه جابجایی، روابط میان فردی و بهبود خدمت و گزینه‌های جذابیت در میان روابط رضایت مشتریان و ارزش درکشده آنها تمرکز دارد و بیان می‌دارد که جذابیت رقابتی دارای رابطه مثبت با ارزش مشتری و رضایت وی می‌باشد.

پیشنهادهای این تحقیق با توجه به یافته‌ها این است که با توجه به شرایط کنونی بازار ایران و با توجه به تحریم‌هایی که از سوی کشورهای خارجی علیه ایران صورت گرفته است، نیازها و خواسته‌های مشتریان نسبت به دو یا سه سال اخیر بیشتر مورد توجه قرار گیرد که با توجه به پاسخ‌های مشتریان، تنوع کالاهای موجود ال جی در بازار در محصولات خانگی به نسبت سایر رقبا از وضعیت مناسبی برخوردار نیست و همین موضوع منجر گردیده در برخی محصولات، سهم بازار از دست برود. بنابراین پیشنهاد می‌گردد تنوع کالاهای وارداتی مورد بررسی مجدد قرار گیرد تا ادراکات مشتری از برنده ال جی بهبود یابد.

تشویق شرکت‌های صنف لوازم خانگی به همکاری مشترک با یکدیگر و صنایع دیگر، عامل اساسی در پوشاندن نقاط ضعف این صنعت است. کشورهایی که تجربه خوبی در گسترش واحدهای صنعت مذکور داشته‌اند، برنامه‌ریزی منسجمی را در بهم پیوستن این زیرگروه‌ها و ایجاد شبکه‌های

داخلی و خارجی (رویکرد رابطه‌ای) انجام داده‌اند. بر این اساس، ایجاد شرایطی برای ارتباط داخلی و خارجی زیرگروه‌های تخصصی با همیگر و صنایع مرتبط دیگر می‌تواند مؤثر باشد، با توجه به اینکه تحقیق در صنعت لوازم خانگی و ارائه خدمات در این صنعت انجام شده است، پیشنهاد می‌گردد در صنایع دیگر نیز عوامل بازدارنده جابجایی مشتری مورد شناسایی و ارزیابی قرار گیرد. همچنین در این تحقیق، برخی از عوامل بازدارنده جابجایی مشتری مورد بررسی قرار گرفته است که پیشنهاد می‌گردد متغیرهای بیشتری در راستای غنا و جامعیت هرچه بیشتر مدل تحقیق، مورد بررسی واقع شود.

این تحقیق در مسیر خود با محدودیت‌های چندی روبرو بود، که برخی از این محدودیتها شامل گستره‌بودن متغیرهای هزینه‌های جابجایی مشتری و عدم توانایی بررسی و لحاظ تمامی این متغیرها، یافته‌های تحقیق محدود به دوره زمانی جمع‌آوری اطلاعات است و با تغییر شرایط در زمان نتایج تغییر می‌یابند و با توجه به وسعت جغرافیایی تحقیق، یعنی شهر تهران و طیف وسیع مشتریان آل جی و خدمات گلدن‌بران، به نمونه‌گیری از تعدادی مشتریان اکتفا شده است.

منابع

۱. بازرگان، عباس؛ سرمه، زهره؛ و حجازی، الهه (۱۳۸۴). روش تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: نشر آگاه.
۲. خاکی، غلامرضا (۱۳۷۸). روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، مرکز تحقیقات علمی کشور، تهران: کانون فرهنگی انتشارات درایت.
۳. عزیزی، شهریار؛ درویشی، زهرا و نمایان، فرشید (۱۳۹۰). بررسی عوامل تعیین کننده ارزش برنده با رویکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم انداز مدیریت بازرگانی، ۶ (۳۹)، ۹-۳۲.
۴. موتمنی، علیرضا، مرادی، هادی و همتی، امین (۱۳۸۹). تأثیر شخصیت و نام تجاری بر وفاداری مشتریان، چشم انداز مدیریت بازرگانی، ۴ (۳۷)، ۸۹-۱۰۵.
5. Aydin, S., Ozer, G., & Aasil, O. (2005). *Customer loyalty and the effected of switching cost as a moderator variable: A case in the Turkish mobile phone market.* marketing intelligence & planning, 23(1), 89-113
6. Simon, B., SeigyougAuh, J. & Smalley, k. (2005). *Customer Relationship Dynamics: service Quality and Customer Loyalty in the Context of Varying Levels of Customer Expertise and Switching Costs.* Journal of the Academy of Marketing Science, 39(2), 196-83
7. Berry, L & Parasuraman, A. (1991). *Marketing Services: Competing through Quality,* Free Press, New York.
8. Bloemer, J. & Kasper, P. (1995). *The Complex Relationship between Consumer Satisfaction and Brand Loyalty.* Journal of Economics Psychology, 16(2), 311-29
9. Bodet, G. (2008). *Customer Satisfaction and loyalty in service, two concepts, four constructs, several relationships.* Journal of Retailing and Consumer service, 15, 156-162.
10. Bozzo, C. (2002). *Understanding inertia in an industrial context.* Journal of Customer Behavior, 1(3), 335-355.
11. Caruana, A. (2003). *the Impact of Switching Costs on Customer Loyalty: A Study among Corporate Customers of Mobile Telephony.* Journal of Targeting, Measurement and Analysis for Marketing, 12(3), 256-68
12. Colgate, M & Lang, B. (2001). *Switching barriers in consumer markets: An investigation of the financial services industry .*The Journal of Consumer Marketing, 18(4/5), 332-347.
13. Gan Ch., Cohen D., Cems M. & Chong E. (2006). *A survey of Customer Retention in the New Zealand Banking Industry.* Banks and Bank Systems , 1(4), 83-99
14. Gronroos, Ch. (1990). *Relationship Approach to Marketing in Service Contexts: The Marketing and Behavior Interface.* Journal Business Research, 20(1), 3-11
15. Jen W. & Tang- Jung L. (2003). *Effects of Service Quality, customer Satisfaction and Switching Barriers on Passenger Behavioral Intentions in Scheduled Coach Service.* International Journal of Service Industry Management, 11 (5), 470-490
16. Jones, M. A., Mothersbaugh, D. L. & Beatty, S. E. (2000). *Switching Barriers and repurchase intentions in services.* journal of retailing, 76(2), 259-274

17. Jones, M.A., D. L. Mothersbaugh, & Beatty S. E. (2002). *Why Customers Stay: Measuring the Underlying Dimensions of Services Switching Costs and Managing Their Differential Strategic Outcomes*. *Journal of Business Research*, 55(6), 441-50
18. Kalyanaram, G. & John, D.C. (1994). *An Empirical Analysis of Latitude of Price Acceptance in Consumer Package Goods*. *Journal of Consumer Research*, 21(3), 408-19
19. Kim M. Park M. & Jeong, D. (2004). *The effects of customer satisfaction and switching barrier on customer loyalty in Korean mobile telecommunication services*. *Journal of Telecommunications Policy*, 28, 145-159
20. Lam, Y., Venkatesh Sh., Krishna, E. & Bvsan M. (2004), *Customer Value, satisfaction, Loyalty and Switching Costs: An Illustration from a Business to Business Service Context*. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 32(3), 293-311
21. Liu, Chang-Tzer, Guo, M. Y. & Lee, Ch. (2011). *The Effects of Relationship Quality and switching Barriers on Customer Loyalty*. *International Journal of Information Management*, 31, 71-79
22. Patterson, P. & Smith, T. (2003). *A cross cultural study of switching barriers and propensity to stay with service providers*. *Journal of Retailing*, 79, 107-120.
23. Ping, R. (1993). *The effects of satisfaction and structural constraints on retailer exiting, voice, loyalty, opportunism, and neglect*. *Journal of Retailing*, 69(3), 320-352.
24. Ranaweera, C. & Neely, A. (2003). *Some moderating effects on the service quality-customer retention link*. *International Journal of Operations and Production Management*, 23(2), 230-248.
25. Sivakumar, K. & Raj, S.P. (1997). *Quality Tier Competition: How Price Change Influences Brand Choice and Category Choice*. *Journal of Marketing*, 61(3), 71-85
26. Sharma, N. & Patterson, P. (2000). *Switching costs in key account relationships*. *International Journal of Service Industry Management*, 11(5), 470-490.
27. Valenzuela F. R. (2012). *The Effect of Switching Barriers Type on customer Loyalty*. *International Review of Business Research papers*, 8(1), 1-19
28. White, L. & Yanamandram, V. (2004). *Why customers stay: Reasons and Consequences of Inertia in Financial Services*. *Managing Service Quality*, 4(2/3), 183-194.
29. Zeelenberg, M. & Pieters, R. (2004). *Beyond Valence in Customer Dissatisfaction: a review and new findings on behavioral responses to regret and disappointment in failed services*. *Journal of Business Research*, 57(4), 445-455.